

هفت روز تا واقعیت: گزارش پیش‌بینی اقتصادی هفته آتی

از 8 اردیبهشت 1404، اقتصاد جهانی با نوسانات فزاینده و پیچیدگی‌های روزافزون مواجه شده است؛ نوساناتی که عمدتاً ناشی از تشدید تنش‌های تجاری میان قدرت‌های بزرگ اقتصادی، تغییرات ناگهانی در احساس و رفتار سرمایه‌گذاران و تداوم تحولات ژئوپلیتیکی در نقاط حساس جهان هستند. این عوامل، ضمن تضعیف اعتماد عمومی به بازارها، موجب افزایش نوسانات در بازارهای مالی، نرخ ارز و قیمت کالاهای اساسی شده‌اند.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، در چنین فضایی، بانک‌های مرکزی کشورهای توسعه یافته، از جمله فدرال رزرو ایالات متحده و بانک مرکزی اروپا، با چالش‌هایی در سیاست‌گذاری پولی مواجه‌اند؛ از یک سو باید تورم را مهار کنند و از سوی دیگر از رکود اقتصادی جلوگیری کنند. در عین حال، کشورهای در حال توسعه نیز با فشارهای مضاعفی همچون خروج سرمایه، کاهش ارزش پول ملی و افزایش هزینه واردات روبه‌رو هستند. در ادامه، مروری اجمالی بر چشم‌انداز اقتصادی در مناطق کلیدی جهان خواهیم داشت.

ایالات متحده آمریکا

اقتصاد ایالات متحده در حال حاضر با چند چالش عمده مواجه است. جنگ تجاری با چین همچنان یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد عدم قطعیت اقتصادی است. اعمال تعرفه‌های تلافی‌جویانه، به ویژه تحت راهبرد تجاری «روز آزادی»، موجب تشدید تنش‌ها و کاهش اعتماد در بازار شده‌اند. این تعرفه‌ها که شامل محدودیت‌هایی بر واردات و صادرات کلیدی ایالات متحده می‌شوند، به ویژه در بخش‌های تولیدی و فناوری، انتظار می‌رود باعث کاهش رشد اقتصادی شوند. تعرفه‌ها باعث اختلال در زنجیره‌های تأمین جهانی شده‌اند و واردات کالاهای و قطعات را برای کسب و کارها گران‌تر کرده‌اند. این امر به افزایش هزینه‌های تولید و در نتیجه فشار تورمی و افزایش قیمت‌های مصرف‌کننده منجر می‌شود. شرکت‌هایی مانند HSBC و BP در سه ماهه‌های اخیر کاهش چشمگیری در سود خود گزارش داده‌اند که بخشی از آن ناشی از مشکلات تجاری موجود است. این امر نشان می‌دهد که بخش شرکت‌های ایالات متحده شروع به احساس فشار ناشی از تعرفه‌ها کرده‌اند، به ویژه در صنایعی که به تجارت بین‌المللی وابسته‌اند. در صورت تداوم این روند، اقتصاد این کشور ممکن است با کاهش در استخدام و کاهش فعالیت کلی اقتصادی در کوتاه مدت مواجه شود. نوسانات در بازارها نشان‌دهنده عدم اطمینان سرمایه‌گذاران است، به طوری که بسیاری از سرمایه‌گذاران از بازار سهام ایالات متحده خارج شده‌اند. این وضعیت ممکن است به دوره‌ای از بی‌ثباتی بازار منجر شود. با افزایش تنش‌های تجاری، بسیاری از اقتصاددانان پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی آمریکا را از ۲.۵ تا ۳ درصد به حدود ۱.۸ تا ۲ درصد کاهش داده‌اند. در صورت ادامه کاهش سوددهی شرکت‌ها، این پیش‌بینی‌ها ممکن است باز هم اصلاح شوند.

چین

چین، به عنوان دومین اقتصاد بزرگ جهان، به شدت تحت تأثیر منازعه تجاری با ایالات متحده قرار گرفته است. پیش‌بینی‌های رشد چین نیز به دلیل تأثیر مستقیم تعرفه‌های ایالات متحده بر صادرات کلیدی، کاهش یافته است. داده‌های اقتصادی هفته آینده، از جمله اطلاعات مربوط به تولید و تجارت، احتمالاً کاهش بیشتر در این زمینه را نشان می‌دهند. شاخص PMI کمتر از ۵۰ است که نشان‌دهنده انقباض در بخش تولیدی است. تقاضای داخلی چین همچنان ضعیف است که بر مشکلات اقتصادی آن می‌افزاید. دولت چین سعی کرده با سیاست‌های پولی و مالی اقتصاد را تحریک کند، اما نتایج این سیاست‌ها محدود و اثربخشی آن‌ها در افزایش اعتماد مصرف‌کننده چندان موثر نبوده است. تعرفه‌های اعمال شده از سوی ایالات متحده، به ویژه در بخش فناوری و الکترونیک، آسیب جدی به صادرات چین وارد کرده‌اند. از آنجا که آمریکا یکی از بزرگ‌ترین شرکای تجاری چین است، این تعرفه‌ها موجب کاهش شدید در حجم تجارت بین دو کشور شده‌اند. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نیز کاهش یافته، چرا که شرکت‌ها استراتژی‌های خود را در قبال چین بازنگری می‌کنند؛ این موضوع بخشی از آن به دلیل تعرفه‌ها و افزایش هزینه‌های نیروی کار است. تنش‌های فزاینده تجاری با ایالات متحده روابط بین‌المللی چین را متشنج‌تر کرده است. خطرات ژئوپلیتیکی رو به افزایش‌اند و این امر می‌تواند ثبات منطقه‌ای در آسیا را تحت الشعاع قرار دهد.

هند

اقتصاد هند تا حدودی از تنش‌های تجاری جهانی مصون مانده اما همچنان با چالش‌ها و فرصت‌هایی روبروست. اقتصاد هند همچنان از مصرف داخلی قوی پشتیبانی می‌شود که یکی از محرک‌های اصلی رشد باقی‌مانده است. جمعیت جوان و گسترده این کشور پتانسیل زیادی برای رشد در بخش مصرف و خدمات فراهم کرده است. هزینه‌های دولت در بخش زیرساخت و برنامه‌های رفاه اجتماعی نیز محرک رشد محسوب می‌شوند، گرچه این موضوع ممکن است به افزایش کسری بودجه منجر شود. بخش صادرات هند تحت فشار ناشی از کاهش تقاضای جهانی قرار گرفته، به ویژه از سوی بازارهای کلیدی مانند ایالات متحده و اروپا. جنگ تجاری چین و آمریکا می‌تواند فرصت‌هایی کوتاه مدت برای جابجایی زنجیره تأمین جهانی به نفع هند ایجاد کند، ولی بهره‌برداری از این فرصت‌ها به توانمندی داخلی هند بستگی دارد. بانک مرکزی هند سیاست پولی انبساطی خود را حفظ کرده تا از رشد حمایت کند. پیش‌بینی رشد ۶.۲ درصدی برای سال ۲۰۲۵ نشان‌دهنده خوش‌بینی نسبت به توانایی کشور در حفظ رشد بالا، با وجود ریسک‌های خارجی است. تورم نسبتاً کنترل شده باقی‌مانده، اما افزایش قیمت نفت و اختلال در زنجیره‌های تأمین جهانی می‌تواند هزینه‌ها را در آینده افزایش دهد.

اروپا

اروپا، به عنوان یک بلوک تجاری بزرگ، در میانه جنگ تجاری ایالات متحده و چین گرفتار شده است. تعرفه‌های دوطرفه موجب اختلال در صادرات اروپا، به ویژه در بخش‌های خودرو، ماشین‌آلات و مواد شیمیایی شده‌اند. تعرفه‌های تلافی‌جویانه اتحادیه اروپا علیه کالاهای آمریکایی نیز باعث کاهش جریان تجارت شده‌اند. با ضعیف شدن تقاضای جهانی، تولیدکنندگان اروپایی، به ویژه در آلمان، با دشواری‌هایی روبرو هستند. کاهش تولید صنعتی آلمان تأثیر منفی بر چشم‌انداز رشد کلی اروپا دارد. بازارهای سهام اروپا با احتیاط به عدم قطعیت‌های جهانی واکنش نشان می‌دهند. در حالی که بانک مرکزی اروپا نرخ بهره را پایین نگه داشته و سیاست‌های پولی حمایتی را حفظ کرده است، نگرانی‌هایی وجود دارد که این اقدامات دیگر کارایی لازم برای تحریک رشد اقتصادی را نداشته باشند. تنش‌ها در اروپای شرقی و مسائل مربوط به برگزیت در بریتانیا نیز ریسک‌هایی را برای چشم‌انداز اقتصادی اروپا به وجود آورده‌اند. این بی‌ثباتی سیاسی می‌تواند بر اعتماد کسب و کارها تأثیر منفی بگذارد.

ایران

در هفته آتی اقتصاد ایران تحت تأثیر دو اتفاق مهم قرار خواهد داشت. مذاکرات هسته‌ای میان ایران و ایالات متحده در حال پیشرفت است، اما همچنان با چالش‌های عمده‌ای روبه‌رو است که می‌تواند تأثیرات عمیقی بر اقتصاد ایران و بازارهای جهانی داشته باشد. از سوی دیگر، انفجاری در یکی از بنادر کلیدی ایران رخ داد که نقش حیاتی در تجارت و اقتصاد کشور دارد.

مذاکرات هسته ای میان ایران و ایالات متحده در حال حاضر در مرحله ای حساس قرار دارد. پس از دور دوم مذاکرات در رم، طرفین به توافقاتی اولیه دست یافته اند و قرار است در تاریخ 13 اردیبهشت دور چهارم مذاکرات در یک کشور اروپایی برگزار شود. در صورت دستیابی به توافق، امکان آزادسازی دارایی های مسدود شده و دسترسی به بازارهای بین المللی فراهم شده و با جذب سرمایه گذاران خارجی به ویژه در بخش های نفت، گاز و انرژی تحولات مثبتی رخ خواهد داد که ثبات در بازار ارز و کنترل تورم می­تواند از نتایج ملموس آن باشد. با این حال، در صورت شکست مذاکرات و بازگشت تحریم ها، اقتصاد ایران با چالش های جدی مواجه خواهد شد. احیای روابط ایران با غرب می تواند عرضه نفت را افزایش دهد و در نتیجه قیمت های جهانی نفت کاهش یابد. بازارهای مالی جهانی ممکن است با افزایش اعتماد سرمایه گذاران به اقتصاد ایران، شاهد جریان های سرمایه ای جدیدی باشند. توافق هسته ای می تواند به کاهش تنش ها در خاورمیانه و بهبود روابط ایران با کشورهای منطقه و غرب منجر شود. با توجه به پیشرفت های اخیر در مذاکرات، امیدواری هایی برای دستیابی به توافق وجود دارد. با این حال، اختلافات اساسی مانند سطح غنی سازی اورانیوم و مدت زمان لغو تحریم ها همچنان باقی است. بنابراین، آینده اقتصادی ایران و تأثیر آن بر اقتصاد جهانی به نتیجه این مذاکرات بستگی دارد.

انفجار در بندر شهید رجایی ایران تأثیرات فوری و پتانسیل های اقتصادی بلندمدت قابل توجهی به همراه دارد. بیش از 10,000 کانتینر حمل و نقل و مخازن سوختی آتش گرفته اند که موجب اختلال در تجارت خارجی ایران شده است. اگرچه عملیات بندر از روز بعد از انفجار از سر گرفته شد، اما خسارت های زیادی به ساختمان های اطراف وارد شده است. تیم های آتش نشانی توانستند 90 درصد آتش را ظرف 24 ساعت مهار کنند. با وجود شدت انفجار، پالایشگاه نفتی عمده ایران در بندر عباس آسیب ندید و همچنان عملیاتی باقی ماند. به نظر می­رسد کاهش تجارت بین المللی ایران در هفته آتی به دلیل این انفجار کند باشد.

تهیه شده توسط مرکز شتاب تبریز - TAC